

Těžba hnědého uhlí na lomu Most a přesun Děkanského kostela – 50.let od rozhodnutí o záchraně gotické památky královského horního města Mostu

Ing. Zdeněk Brázda, Ph.D., Ing. David Paus, Ing. Tomáš Růžička, Ing. Pavel Kounovský,
Ing. Petr Kolman T 09

PROLOG

„Známe města pozoruhodná a krásná, většinou historická, světové unikáty. Jsou součástí zlatého fondu kultury lidstva.

Jiná města krásná a unikátní byla, avšak v průběhu jejich života je zničily nebo devastovaly přírodní katastrofy, ničivé živly, uragány, povodně, zemětřesení. Některá z nich se ještě dokázala vzchopit k životu, jiná k tomu sílu neměla a zapadla do zapomnění dějin.

Jsou i města taková, která zcela nově vyrostla z důvodu určité, přesně definované potřeby, nutnosti politické, ekonomické či jiné, většinou jako satelity významných center osídlení.

Ovšem jsou i taková, která lidstvo samo zničilo svým neodpovědným jednáním, neschopností řešit politické nebo náboženské rozpory ve prospěch života.

Je, či bylo, město, které se po staletí rozvíjelo, aniž si bylo vědomo existence vzácných nerostných surovin ve svém podzemí. Nikomu v historii prostě nepřišlo na mysl, že v určitém dějinném okamžiku může společnost potřebovat, protože je nedokáže v té chvíli nahradit jinou surovinou. Takový světový unikát představuje život a zánik historického města Mostu.

Je to příběh města, kde renesance nahrazovala gotiku a baroko renesanci, kde po staletí zněla hudba z kostelů, klášterů a pozdějších společenských prostor. Kde zvony opakovaně po staletí zvaly k bohoslužbám a k setkáním, kde pouze zachráněný děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie, obnažený v novém prostředí, a hrad Hněvín jsou posledním připomenutím ukončené historie města.

Je to velký příběh, o kterém nevíme, že by měl ve světě obdoby, příběh smutný, tragický, ale i nadějný, každopádně výjimečný. Dotkl se životů desetitisíců občanů Mostecká i tehdejší Československé republiky. Příběh města založeného českým králem Přemyslem Otakarem II před více než sedmi sty lety, města sloužícího dalším králům, císařům a vládcům, města odsouzeného k otevření svého lůna a vydání stamilionů tun hnědého uhlí, které republika snad tak nutně potřebovala a nenašla jiné vhodnější řešení.

Tak, jak byl tlumen hlas zvonů a tlukot srdce historického města a postupně odcházel i jeho život, rodil se život nový. Ve velkých bolestech. V historicky neuvěřitelně krátké době, v jiných souvislostech společenských a kulturních, v místech, kde už uhlí nebylo.“

STRUČNÁ HISTORIE MOSTECKA

Po miliony geologických let se vytvářela mostecká krajina. Rozsáhlé bohatství v podobě uhelných ložisek dala Mostecku mladší doba třetihor. Vulkanismus třetihor ozdobil rovinu romantickými kopečky Českého středohoří. Starší doba čtvrtohor vytvořila souvislý pás Krušných hor, které vyzvedla místy o 800 až 1 000 metrů nad původní krajinu. Vody stékající údolím těchto hor a řeka Bílina naplnily v podhůří historické Komořanské jezero – pramísto počátku vzniku hnědého uhlí a vývoje uhelné slaje.

Oblast Mostecka měla příhodné klimatické podmínky, dostatek úrodné půdy a vzácných nerostů. Již v pravěku patřila k nejhustěji osídleným oblastem střední Evropy. Stýkaly se tu důležité obchodní cesty, mezi nimiž dominovala zemská cesta vedoucí z vnitrozemí přes Krušné hory do Saska. A tady hledejme původ názvu současného města – MOST. Jedna verze říká, že na úpatí kopce Hněvína cesta mostkem překonávala řeku Bílinu. O této skutečnosti je poprvé zmiňováno, v roce 1040 v Kosmově kronice, pojmenování prostoru Pons Gnevin - Most Hněvův, údajně po zakladateli Hněvovi z rodu Hrabšiců. Lokalita pod Hněvínem měla proto dostat jméno Most. Druhá verze přičítá vznik názvu Most překonávání zemské cesty bažinatým krajem po haťovém chodníku, jemuž se říkalo mast...

Město Most bylo založeno pravděpodobně před rokem 1253 a potvrzeno v roce 1273 králem Přemyslem Otakarem II.

V roce 1351 byl na předměstí postaven městský špitál s kostelem sv. Ducha. Koncem 13. stol. patřilo gotické město Most k předním českým městům. Raně gotický kostel Panny Marie sloužil svému účelu až do odpoledne 11. března 1515, kdy požár rozdmýchávaný vichřicí zničil nejen kostel, ale i téměř celé město. Nedotčen zůstal pouze hrad Hněvín. Požár se prý šířil obrovskou rychlostí. V jeho plamenech uhořelo 300 občanů a 6 kněží.

Toto sídlo už však ve struktuře českého státu mělo svoji váhu, takže rozhodnutí o obnově města a výstavbě nového kostela bylo téměř okamžité. Prostředky na obnovu byly získány ze sbírek povolených papežským legátem, z odpustků vyhlášených papežem Lvem X. a z úlev panovníka. Do sbírky na obnovu Mostu přispěli lidé z celých Čech, Moravy, Slezska, Braniborska, Lužice, Míšně. Vznikalo úplně nové město v pojetí tehdy moderních stavebních slohů, české pozdní gotiky a renesance. Postavilo se tehdy asi 400 domů. Pozoruhodné a jedinečné v Čechách bylo, že každý majitel nemovitosti vlastnil vinici. Již ve 14. Století, za podpory Karla IV., tu založili Cech vinařský s přísným středověkým vinařským řádem. Počet vinařů v 15. století přesáhl 500 mužů. I to sloužilo k podpoře rychlého znovuzrození města. Osвобоzení od daní po dobu deseti let a dary od dalších měst byly dalším stimulem rychlé obnovy. Vrcholem, završujícím symbolicky etapu obnovení města po ničivém požáru byl děkanský kostel postavený v místech vyhořelého kostela Panny Marie. Mostečtí si přáli postavit kostel vyjadřující blahobyt a úroveň duchovního života místního měšťanstva. Základní kámen ke stavbě nového kostela byl položen v srpnu 1517, stavěn byl v pozdně gotickém slohu a do svého půdorysu začlenil i zachovalou kryptu a část věže. Dokončen byl v roce 1594 a a vysvěcen jako městský děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v roce 1597. Kostel se stal jedinečným skvostem českosaské sakrální architektury období potdní vladislavské gotiky a renesance. K jeho stavbě byl přizván Jakub Heilmann ze Schweinfurtu – přímý žák Benedikta Rejta. Rejt byl autorem dostavby chrámu sv. Barbory Kutné Hoře, monumentálního Vladislavského sálu na Pražském hradě a také kostela v nedalekých Lounech.

Kostel byl postaven jako trojlodní, halového typu s bočními kaplemi a emporovým ochozem. Takový emporový ochoz můžeme v Evropě spatřit ještě ve dvou městech v Sasku – ve Freibergu a v Annabergu. Stavitelem obou kostelů byl také Jakub Heilmann. Prostor je zastropen úžasnou síťovou klenbou prostupující všechny tři lodě kostela v bohatém ornamentu, s hvězdicovou klenbou s krouženými žebry., jež plynule a originálně přechází ze

střední lodě do krajních lodí, kaplí a sloupů. Žebra se převlíkají, protínají, podvlékají a spolu s hrou světél a stínů vytvářejí dynamizující prostor, nádhernou kamennou harmonii odhmotňující celý prostor.

K postupné prosperitě Mostu a širokého okolí přispěly významnou měrou objevy nalezišť a těžba stříbra a mědi v Krušných horách.

Nadějný hospodářský rozvoj celého podkrušnohorského regionu byl přerušena třicetiletou válkou na počátku 17. Století. Pro Mostecké tato válka skončila v roce 1651, kdy jim sám císař Ferdinand III. povolil zbourat hrad Hněvín, aby v budoucnu nezavdával příčinu k plenění města. Morová epidemie, která v roce 1680 postihla celou mosteckou oblast, a zemřelo při ní asi tisíc lidí, byla další ranou městu, které se z královského stalo provinciální. Nový intenzivní rozvoj čekal Most až s objevením ložisek hnědého uhlí. Privilegium na dobývání uhlí získal v roce 1615 od císaře Matyáše mostecký občan Jan Weidlich. Dolování nabývalo jen pomalu na významu. Hlavní rozvoj těžby nastal až ve druhé polovině 19. století, po vybudování železniční trati Ústí nad Labem – Chomutov, která roku 1870 propojila Mostecko s vnitrozemím i Saskem (železnici přes Krušné hory a z Podmokel vodní cestou po Labi.

Těžní věže na několik desítek let ovládly kraj. Např. v roce 1862 v prostoru mezi Ústím nad Labem a Chomutovem existovalo 302 důlních závodů. Posléze docházelo ke slučování menších dolů, některé zanikaly. V roce 1871 byla založena první uhelná společnost – podnik rakouského kapitálu. Postupně vznikly čtyři největší těžbařské společnosti. Všechny založily sídlo v Mostě a tak se město stalo přirozeným centrem severočeského revíru. Oproti 5 000 obyvatel v roce 1857 dosáhlo v roce 1890 již asi 21 000 obyvatel a stále rostlo.

Rozvoj techniky, bohatnoucí těžbařské společnosti a celková prosperita, to vše našlo celkový odraz i v rozvoji Mostu.

Několik historických dat:

1901 úzkokolejná tramvajová trať spojuje Most přes Kopisty, Růžodol, Lipětín, Dolní a Horní Litvínov a Chudeřín s Janovem a stává se základem pro pozdější moderní obslužný systém městské hromadné dopravy. Byla i dlouho po tomto datu nejdelší tramvajovou linkou na území pozdějšího Československa.

1902 město získává elektrické osvětlení

1908 staví se nová vojenská kasárna

1905 – 1912 je obnovena replika hradu Hněvína

1911 je postaveno divadlo

1913 postaveno německé gymnasium

1914 budova pošty

1911 – 1914 vzniká pro zásobování města pitnou vodou přehrada na říčce Loupnici

Vše narušila I. světová válka. Hned v roce 1914 se doly dostávají pod vojenský dohled.

Během první republiky se ve městě staví české gymnasium., krematorium, hornický reprezentační dům a město dosahuje 26 tisíc obyvatel.

Mostecko jako významná surovinová základna samozřejmě zaujala i Němce, a to ihned po odtržení pohraničí v září 1938. Ve městě dokonce sídlila i říšská správa. Ještě na podzim téhož roku začali s přípravnými pracemi pro výstavbu chemického komplexu v Záluží s výrobou založenou na hnědouhelné bázi. V roce 1939 byl položen základní kámen pro chemický kombinát, včleněný do obrovského komplexu Hermann Göring Werke.

Poválečná obnova byla přímo blesková. V dolech se začalo ihned pracovat a již 10. května 1945 (!) vyjely první vlaky z dolů Kohinoor, Robert a Hedvika, 11. května z Matyldy a 14. května z dolu Herkules.

Bezprostředně po válce se Mostecko stává jedním z hlavních zdrojů hospodářského potenciálu pro poválečný rozvoj průmyslu v republice, těžba uhlí se však zásadně mění na povrchovou. Vznikají otevřené povrchové doly – lomy s výsypkovým hospodářstvím, které s rozvojem těžby víc než podstatně zasáhly do vzhledu celé pánevní oblasti. Této technologii musela ustoupit řada obcí, které musely být před postupující těžbou likvidovány. Krajina Mostecka zcela změnila svoji tvář. Nejen v měřících naší republiky to byla proměna gigantická.

Se stále se zvyšující těžbou souvisela i výstavba elektrárenských kapacit, dostavba a rozšíření chemických závodů, na určitou dobu spojených se jménem J. V. Stalina, přestavba železničních tratí, jejich elektrifikace a mnohé další průmyslové objekty a zařízení. Intenzita průmyslového rozvoje přinášela negativní následky v prudce se zhoršující kvalitě přírodního a životního prostředí. Devastace území po těžbě a výsypkovém hospodářství, znečištění ovzduší průmyslovými exhalacemi, zvýšená nemocnost obyvatelstva, plošné vymírání krušnohorských lesů, hlavně jehličnatých – to vše sebou tato politika téměř stoprocentní exploatace území přinesla. A také vzniká nové město a připravuje se zánik starého, města našich předků, rodiště některých z nás, města s bohatou historií a kulturou.

V té době dostupná kapacita pánve předpokládala těžbu uhlí asi do roku 2035. Okamžitá potřeba uhlí byla větší a tak postupně prosakovala do obecného povědomí i myšlenka o možnosti využití ložiska hnědého uhlí pod historickým městem. Ukrývalo se tu asi 100 milionů tun nejkvalitnějšího hnědého uhlí ve vhodných geologických podmínkách. Začalo jít o přímo o život Mostu.

To vyžadovalo objasnit všechny vztahy a souvislosti spojené s tímto záměrem.

DŮVODY ROZHODNUTÍ O LIKVIDACI MĚSTA MOSTU

Stavební stav města

Že pod městem jsou ukryty obrovské zásoby bylo známo již dříve. Město na to doplácelo již před 2. světovou válkou. V Mostě se nevytvořila příznivá atmosféra pro údržbu stavebního fondu, lhostejno zda soukromého nebo veřejného, již několik let před obsazením pohraničí v roce 1938. Existence uhelných ložisek pod městem, naléhavá potřeba uhlí a rodící se myšlenky na jeho vytěžení nemohly vytvořit potřebnou motivaci k údržbě, rekonstrukci nebo modernizaci nejen budov, ale také inženýrských sítí. Byl tu obrovský rozdíl oproti jiným českým městům.

Město rychleji stárlo, vždyť zde bylo 88,5% objektů postaveno za Rakouska-Uherska, z toho 76% před rokem 1900. 10,5% v letech 1919-1945 a jen 0,6% v roce 1949! Ještě horší to bylo s kvalitou bytů: 60% mělo jen jednu místnost nebo pouze kuchyň a pokoj. Z nich 84% nemělo koupelnu, 25% bytů bylo o velikosti kuchyně a dvou pokojů, z toho 63% bez koupelen. Jen 15% bytů bylo větších než kuchyně a dva pokoje, ale i z toho 50% koupelnu nemělo!

Situace v inženýrských sítích byla obdobná. Kanalizační splašky ústily bez jakéhokoliv čištění do řeky Bíliny, řeka byla již před městem mimořádně znečištěna odpady z chemických závodů. Červenohnědé zbarvení bylo patrné i při vtoku řeky do Labe v Ústí nad Labem. Mrtvá řeka bez života...

Větší část města byla napojena na elektrickou síť o napětí 120 V. Všechny inženýrské sítě se jen těžko udržovaly v provozuschopném stavu. Město se v polovině minulého století blížilo katastrofickému stavu, hlavně v hygienických podmínkách života občanů.

Uhlí pod Mostem

Průzkum mosteckého uhelného ložiska se prováděl na ploše tří kilometrů čtverečních. Na této ploše bylo od roku 1867 provedeno 386 průzkumných vrtů a šachtiček. To znamená, že na pouhém jednom kilometru čtverečním bylo 126 průzkumných děl. Jejich výsledky sloužily

pro zpracování map geologické stavby oblasti, úložných poměrů ložiska a výpočet jeho kapacity. Ložisko představovalo 100 032 135 tun uhlí, jeho vytěžení by vyžádalo odkrytí 69 856 616 m³ nadloží. Průměrná mocnost sloje byla téměř 28 metrů, průměrná mocnost nadloží pak 25 metrů. Na jediném metru čtverečním plochy tedy bylo 35,83 tun uhlí! Samotný mostecký uhelný pilíř měl plochu 3,4 km². Uhlí v tomto ložisku bylo vysoce kvalitní o výhřevnosti 3700 kcal. Geologické uspořádání bylo navíc velmi výhodné pro úspornou těžbu i nasazení dostupné mechanizace.

Stav přírodního a životního prostředí

Jedním z nejpálčivějších problémů regionu byl velmi špatný stav přírodního a životního prostředí. Statistické údaje o rozsahu znečištění v 50. 60. letech minulého století shromažďované OHS se využívaly při zpracování územních plánů měst nebo větších územních celků. Byly většinou důvěrného charakteru.

Báňská činnost v pánevním prostoru Mostu a Bíliny zasahovala asi 12 000 ha, stále se však v krajině pohybovala a měnila ji, dotýkala se až okrajů měst. Rekultivacemi se v té době vracelo ročně pouze necelých 300 ha.

Z 83 tisíc ha lesa v Krušných horách bylo 55 tisíc ha přímo napadeno exhalacemi, 15 tisíc ha již bylo zničeno spolupůsobením průmyslových exhalací z uhelných lomů, továren, elektráren. V prostoru Komořanska u Mostu byl spad prachu asi 3 600 tun na km² za rok, norma připouštěla 150 tun! Exhalace oxidů síry překračovaly hygienické normy několikanásobně, ze znečištěných toků se staly stoky bez života. Neplnila se vládní usnesení, která se týkala životního prostředí, negativní vlivy narůstaly. Žádné nové sídliště nebylo kompletně dokončeno, prioritou byly jen byty.

Kouř z lokálních topenišť, továren, elektráren, otevřených lomů, z ohňů na výsypkách a odvalech, ale i parních lokomotiv, který obsahoval velké množství páry a spolu s oxidem siřičitým působil jako kyselina.

Prašný spad v okolí Mostu dosahoval hodnot nad 1 000 tun na km², průmysl produkoval 450 – 500 tun popílku denně. Dolet mikročástic pod 5 mikronů dosahoval až 58 km od zdroje.

Výrazně se projevoval výskyt mlh

Nárůst nemocí cest dýchacích, angíny, oproti průměru republiky, způsoboval, nárůst pracovní neschopnosti o 10 – 20%. Zvýšil se výskyt rakoviny plic a průdušek cca o 10%. Zvyšoval se výskyt chorob srdečních a cévních, zánětů spojivek, bolestí hlavy, nespavost. U dětí docházelo k nežádoucím změnám krevního obrazu.

Až absurdní skutečností bylo, že ač nejvíce uhlí se spalovalo na Mostecku a Chomutovsku, nejhorší stav byl na Teplicku a Ústecku.

Statisticky bylo prokázáno, že lepší stav je v budovaných sídlištích než ve starém Mostě.

V padesátých letech rychle stoupala potřeba uhlí a spolu s elektřinou byly základem rozvoje národního hospodářství. V té době začaly být stále více slyšet hlasy upozorňující na výhodnost vytěžení uhelného pilíře pod historickým městem. Postupně zatlačovaly do pozadí jeho historické a kulturní hodnoty, obtížně měřitelné okamžitým ekonomickým efektem.

Logicky tak sílící nejistota znásobila nechuť k investicím do rekonstrukce či údržby města.

Zbylo jen na skutečně nezbytné opravy nutné pro chod města. Historický Most chátral.

Na základě rájónové studie byl v letech 1955 – 1956 zpracován Směrný územní plán Mostu na velikost 100 000 obyvatel, jako vládní úkol. Tento územní plán již počítal s likvidací starého Mostu, poprvé oficiálně. Navrhl jeho zbourání „ve vhodném čase“.

Ten čas se začal neúprosně a velmi rychle přibližovat...

Následoval obrovský počet jednání na vládní i krajské úrovni, nových studií, projektů. A v roce 1964 padlo definitivní rozhodnutí.

Začalo intenzivní budování nového města. Tedy nejenom bytová výstavba, ale i školy, mateřské školky, kulturní, společenská, sportovní zařízení, síť služeb, dopravní síť, přeložení

toku řeky Bíliny... Bylo třeba zlikvidovat Ocelárny 1. máje, Rico, Porcelánku, Hutní odbytovou základnu, pivovar, pekárny, tiskárnu... Pro pokrytí potřeby nově vznikajícího města bylo třeba zajistit pitnou vodu. Na hřebeni Krušných hor byla postavena Flájská přehrada.

Před budovateli i těžaři stál obrovský a náročný úkol. Zkoordinovat likvidaci starého a výstavbu nového Mostu s postupy těžby.

Přes všechny kritické hlasy je třeba zdůraznit – podařilo se gigantické inženýrské dílo. Město Most dnes žije plnohodnotným životem, jehož vybavenost mu mohou mnohá města závidět. Autodrom, hippodrom, nové rozsáhlé rekreační vodní plochy, sportoviště, nemocnice, školy, městská hromadná doprava... Zeleň kolem města na rekultivovaných plochách...

Od ROZHODNUTÍ letos uplynulo 50 let. Řeč je stále o Mostu. Bylo však třeba přesídlit i sousední hornická města – Kopisty, Souš a několik menších obcí...

Kam s ním...?

Samostatnou kapitolou při likvidaci starého Mostu bylo řešení existence děkanského kostela. Také zbourat? Ponechat? Jak?

Kostel Nanebevzetí Panny Marie je po Chrámu sv. Víta na Pražském hradě a Chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře třetí největší gotickou památkou bývalé Československé republiky. Již v likvidačním záměru se zjišťovalo za jakých okolností nebo podmínek by bylo možno kostel zachovat. Ponechat jej na původním místě by znamenalo odepsat minimálně 1,8 miliónů tun uhlí a zásah do koncepce inženýrských sítí nově budovaného „koridoru“ a dalších likvidačních záměrů.

Na různých úrovních bylo zpracováno 5 variant lišících se různým technickým řešením.

Varianta 1

Řešila záchranu kostela přesunem ve směru podélné osy na jiné vhodné místo s vyloučením přesunu přes „koridor“ směrem k novému městu, protože by vyžadoval značnou délku drah posunu – cca 500 – 900 metrů a výzdvih o 15 metrů nad stávající stav.

Varianta 2

Spočívala v ponechání kostela na původním místě. Pod ním ponechat dostatečně rozsáhlý pilíř se stávajícím složením nadložních zemin a vrstvy uhlí. Tato varianta byla nevýhodná z důvodu objemových změn, které by probíhaly při odkrytí těchto vrstev, nebezpečí samovznícení uhlí, které by vedlo k deformacím základů kostela a jeho zhroucení. Při realizaci této varianty by bylo nutné vybudovat po celém obvodu kostela mohutný železobetonový rošt vyrovnávající případné deformace, instalovat kontrolní měřicí zařízení, aby bylo možné včas zabránit vznícení uhlí. Realizace této varianty by bránila postupu těžby.

Varianta 3

Také předpokládala ponechání kostela na původním místě. Zajištění stability měly zajistit vrtané piloty uvnitř i vně kostela a další technická řešení. Bylo by nutné rozebrat a znovu sestavit nejcennější gotické prvky klenby.

I tato varianta bránila postupu těžby.

Varianta 4

počítala s rozebráním kostela na jednotlivé bloky o hmotnosti 2 – 7 tun a drobné prvky a konstrukce, jejichž dělení by bylo přizpůsobeno vhodnému transportu. Tento postup byl v

malém použít při přenášení románského kostelíka v Červené nad Vltavou při budování Orlické přehrady. Předpokládaná doba prací byla odhadována asi na 2,5 roku. Tolik času v žádném případě nebylo.

Varianta 5

Tato varianta rovněž ponechávala kostel na původním místě, avšak za využití jiných technických řešení.

Všech pět variant bylo předloženo ministerstvu školství a kultury k posouzení. Po jejich vyhodnocení různými institucemi byla u generálního projektanta města Mostu studie přemístění děkanského kostela při respektování mnoha hledisek. Byly zpracovány tři varianty.

Varianta A

Předpokládala přesun kostela na „dočasné“ místo a po vytěžení uhelných partií jej po trase dlouhé cca 375 m přestěhovat na „bezeslojné“, technicky upravené území. Ke konečnému dotvoření okolí kostela mělo dojít až v letech 2010-2030, tedy po téměř 50 – 70 letech.

Varianta B

Navrhovala přesun kostela do nového města na bezeslojné území. Délka přesunu měla být 974m. Trasa posunu byla zalomená.

Varianta C

Nevycházela ze záměru zachránit kostel jako celek, ale jen některé cenné fragmenty. Tuto variantu vyžadovala část vysoce postavené „Prahy“. Byla však trvale a úspěšně odmítána a odmítnuta útvarem generálního architekta města Mostu.

Po zvážení mnoha skutečných faktorů a záměrů koncipovaných ve variantách A a B bylo zvoleno řešení:

Přesunout kostel do prostoru kde stojí dnes – u kostelíku sv. Ducha mezi vnější výsypky a budovaný koridor. Délka trasy byla navržena 840m po kružnici o poloměru 540m a s niveletou dráhy o spádu 1,3%.

Kostel byl přesunut originálním způsobem na 53 čtyřnápravových vahadlových podvozcích s hydraulickým vertikálním zařízením pro vyrovnávání případných nerovností dráhy.

Vlastní dráha byla vybudována ze železobetonových dílců a měla délku 160m. Postupně se za kostelem demontovala a před ním opět pokládala.

Přesunovaný kostel měl hmotnost 12 000 tun, byl přesunut na vzdálenost 841,1m průměrnou rychlostí 129,6m za hodinu. Posun a brzdění bylo zajišťováno hydraulicky. Přesun byl zahájen 30. září 1975 a úspěšně ukončen 27. října 1975.

Po ustavení na místě byla přistavěna věž, před transportem rozebraná.

Jako kulturní památka začal kostel opětovně sloužit v roce 1988.

Dnes je v hojně míře využíván koncerty vážné hudby, výstavami. Je vyhledávaným cílem turistů.

Přijďte se sami podívat na Most, na děkanský kostel, na zajímavosti a z hradu Hněvín se rozhlédnout do průmyslového kraje mezi Krušnými horami a Českým Středohořím.

Do kraje, který se denně obětuje, aby naše země žila spokojeným životem s pravidelnou tepovou frekvencí.

Budete překvapeni rozdílem mezi médií prezentovaným krajem a skutečností!

Rádi vás přivítáme. Rádi vás naším krajem provedeme.

Prameny:

Václav Krejčí – Most zánik a vznik města

Materiály oblastního muzea Most

Dobový tisk